

DEBRECENI
PROTESTÁNS LAP
EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTI: DR. RÉVÉSZ IMRE.

FŐMUNKATÁRS: DR. SZÁSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

A Lélek — élet.

János 6, 63: A lélek az, ami megelevenít, a test nem használ semmit: a beszédek, amelyeket én szólok néktek, lélek és élet.

Róm. 8, 6: A testnek gondolata halál; a lélek gondolata pedig élet és békeség.

Ma valami egészen különös súllyal kell, hogy érezze azt minden igehirdető, milyen nehéz lelki dologról, kivált pedig az Isten szent Lelkének dolgairól szólni a testi élet szakadatlan gondjaitól és kínjaitól gyötört emberek előtt. Minduntalan hallani véljük a lelkekből felbukkanó keserűség szavát: Lélek, lélek — de miből élek? És lesújtva érezzük e szóval szemben teljes emberi tehetetlenségünket. — Hiszen jaj is volna nekünk, ha csak a magunk erejére volnánk itt utalva! Ha valahol, épp egy ilyen helyzetben látszik meg igazán dicső világgossággal, hogy minékünk egyetlen erősségünk van: az Ige. Az Ige éppen azért Isten beszéde, mert egyformán érvényes a legnagyobb jólét és a legnagyobb nyomorúság napjaira és egyformán kötelez jóllakott és koplaló embereket. Mert az Ige az igazság és az Ige az élet: az Ige hatalma a Szentlélek Isten hatalmával egy.

1. A test nem használ semmit, mert halál a gondolata, azaz a törekvése. A testi élet önmagában nem egyéb, mint egy nagyon finom gépezet, amely minél erősebb munkát végez, annál hamarabb elkopik és tönkremegy. Már pedig a test nemcsak akkor végez munkát, amikor olyasmit végez, amit mi munkának nevezünk. A testnek a legkeményebb munkája az, amikor a túlterhelt gyomor, a szeszámoros agy, a kicsapongásban elnyövé idegek adnak dolgot neki. Minél jobban kedvezünk a testünknek, minél jobban hallgatunk a testi kísértés szavára, annál jobban siettetjük a test útját a feltartóztathatatlan halál felé. Ezért a test csodálatosan belé tudja ejteni az elesett embert az ördög hálójába. Elhítteti vele, hogy nincs egyéb dolga, mint a testére gondot viselni, mert azzal biztosítja és hosszabbítja meg az életét. Az eredmény pedig éppen az ellenkező lesz: minél engedelmesebben elégitjük ki a test

minden követelését, annál követelőbbé és annál telhetetlenebbé tesszük azt, tehát annál jobban koptatjuk és annál jobban gyorsítjuk a halálát. Ezért a testi ember örök jelszava: együnk és igyunk, mert holnap meghalunk. És csoda-e ilyen gondolkozás mellett, ha a mai szomorú napokban olyan nagyon sokan kérdik: miért holnap, miért nem már ma? Ha ez a mi testünk ügyis halálra van ítélve, miért ne ítélnők önmagunk is halálra?

2. A Lélek az, ami megelevenít, mert a Lélek gondolata, azaz törekvése élet és békeség. Ebben a világmindenségben Isten szent Lelkének ereje minden életerő. Ha az élő Isten a maga Lelkét egy szempillantás milliomodrészére kivonná ebből a világból, abban a milliomodrész pillanatban meghalna minden fény és minden szín, elhallgatna minden madárdal és megállana minden szívdobogás: az egész mindenség egyetlen romhalmazzá feketülne és kevesebbet érne egy gyermekkéztől gyúrt sárgolyóbisnál; mert ebben még vannak életcsirák. És ha az élő Isten a maga szent Lelkével nem támogatná még különösképen is az elesett, de Atyja szívetől megszánt embert: akkor az ember nemcsak hogy gép maradna, hanem még hozzá olyan szerencsétlen, nyomorult és nevetséges gép, amelybe elfelejtettek begyújtani, amelyik tehát nem jár és minden külső szépsége mellett sem egyéb, mint ócskavas. Isten Lelkének a műve, hogyha az ember gondolkozni tud és dolgozni tud, szeretni tud és — kicsit vagy nagyot — alkotni tud. De mindenekfölött Isten Lelkének műve mégis az, amit Isten az Ő gyermekeinek, választottainak az első pünkösdben adott s azóta szakadatlanul ajándékoz, nyújt, készentart: a Szentlélek műve a békeség, mely minden értelmet felülhalad, az a bizonyosság, hogy az Isten kibékült az emberrel, mert elfogadta az egyetlen Fiú engesztelő és elégtévő áldozatát, hogy tehát az embernek, Krisztussal a szívében, nem kell az örök haláltól és az örök kárhozattól rettegnie, mert Isten Lelke mellette van és bizton vezérli a cél felé: az Ő országába.

Ezért élet és ezért békeség az Isten Lelke. És ezért van, hogy békeségben élni és békes-

ségben, azaz reménységben meghalni csak azoknak lehet, akiknek a főgondjuk nem a test, hanem a Lélek: az Isten szent Lelke és annak a maguk lelkében, testében, egész életében való uralma.

3. Hogyan vehetjük ezt a Lelket? Az első pünkösdkor sebesen zúgó szélnek zendülésében jött el és kettős tüzes nyelvek lobogásában szállotta meg a tanítványokat. Ma ez a Lélek, ha nem is ilyen nagyszerű és félelmes módon, de ugyanazzal a csodatévő hatalommal eljőhet bármely pillanatban mindenkihez, aki engedelmesen és örömmel befogadja a Krisztus beszédét. „A beszédek, amelyeket én szólok néktek, lélek és élet.”

Krisztusnak engedelmeskedni, a Szentlelket venni: ez az élet titka és ez az élet creje. Igen, még a testi életé is. Ma még a vak is látja, hogy nem azért van nyomorúság és inség a világon és hazánkban is, mintha ez a föld, amelyről Isten már az özönvíz után megmondotta, hogy nem átkozza meg azt többé, nem teremne eleget. A baj nyilván ott van, hogy ennek a földnek áldott és dús terméséből néhányan, nagyon kevesek, torkig dúsulhatnak, amíg százezreknek és millióknak alig jut belőle a meztelen életük fenntartására is. Mindenki, aki nem vak, látja ezt a bajt, de milyen téves úton keresik a legtöbbet az okot is, meg az orvosságot is! Az ok nem az, hogy egy rossz gazdasági rendszer uralkodik a világon, hanem az, hogy a bűn, az önzés, a kapzsiság, a halálhozó testiség bűne uralkodik a világon. És az orvosság sem az, hogy fullasszuk vérbe ezt a világot s vérrel és vassal teremtsünk belőle nyomorult emberi erővel és elgondolásokkal egy újat, amely, mert az ember műve, nem lehet alapjában véve jobb a réginél. Az orvosság egyedül az Isten szent Lelke, mert egyedül ő képes kőszívet adni a hússzív helyébe, mert egyedül ő képes emberfarkasokból istengyermekeket, egymásnak testvéreit formálni. Ha azoknak a magyar embereknek, akik keresztyéneknek és reformátusoknak nevezik magukat, csak egy ezredrésze is elkezdene ma komolyan engedelmeskedni a szíven kopogtató Szent Lélek Istennek és elkezdené komolyan venni a Krisztus beszédét: holnap nem volna Magyarországon koplaló ember és négy hét múlva pacsirtadalként égbeszárnyaló boldog magyar reménykedés közt villanna meg a kasza az Isten érett arany áldásában.

Jövel Szent Lélek Úr Isten!

R. I.

Tanárok gyűlése.

A pünköszt ünnepét követő napokban az Országos Református Tanáregyesület Debrecenben tartja évi közgyűlését, amely jelentőségében és tán-következéseiben kiemelkedik a rendes közgyűlések sorából, mert ezen a gyűlésen választják meg az egyesület alapítása óta mű-

ködött nagynevű elnökének, Dóczi Imrének utódát.

Nagyhivatású egyesület élére vezetőt találni mindig komoly gond. Dóczi Imre után alkalmasat: sokszorosan az. Az új elnök, bárki legyen is, nyilván nem járhat a Dóczi Imre nyomában, hiszen az idők változását a legnagyobb előd iránti tiszteletből sem lehet figyelmen kívül hagyni. Új utat kell tehát a maga számára törnie, ami annyi sok okos ember ellenőrzése mellett nem csekély vállalkozás. Aztán az új elnököt nyilván nem a magunk rendes mértékével mérjük, hanem a Dóczi Imre mértékével, akinek alakja az őt méltán körülvevő köztisztelet glóriájában valóban szokatlanul nagy arányainál is jóval nagyobbak látszott.

Nem csoda tehát, ha az új elnök kiválasztásának kérdését megoldani az arra hivatottak nem találták könnyű feladatnak.

Úgy tudjuk, hogy a közóhaj S. Szabó Józsefnek, az egyesület nagyérdemű társelnökének megnyerése volt. Ő a tanáregyesület alakulása óta hű munkatársa volt, előbb mint főjegyző, majd mint alelnök, végül mint társelnök, Dóczi Imrének s az egyesület adminisztrálásában páratlanul nagy érdemeket szerzett. Elnökké megválasztatása bizonyára mindenkinek a legteljesebb meglepődésével és örömeivel találkozott volna s az ő elnöki székbe emelését úgy tekintette volna mindenki, mint kiválóan jeles férfiú hosszú időközön át szerényen végzett nagyszerű munkájának méltó megkoronázását.

Azonban S. Szabó József elhárította a felé irányuló kereső vágyakozást. Nem lehet ezt sem csodálni. Kora, egészségi állapota, a székhelytől távolabb fekvő lakása olyan akadályok, amelyek nem volnának legyőzhetőek, azonban őszintén helyeselni tudjuk, ha egyházunk és a tudomány számára még sokáig hasznosítható drága erejét nem apasztja olyan munkakörben, amely az ő számára új babérokat úgy sem terem és amelyben elindulásnál nagy távlatok felé tekinteni nem lehet elég reménye.

A szívesen kért vezér maga helyett vitéz Bessenyei Lajost ajánlotta, aki az egyesületnek egyik alelnöke és a székhelyen lakik. Kora is a legjobb arra, hogy a vezetést átvegye. Ismeri is jól az egyesület ügyeit, hiszen S. Szabó József után ő volt az egyesület főjegyzője, majd alelnöke.

Úgy látszik azonban a Bessenyei jelöltsége nem tudott általános megnyugvást kelteni. Hamarosan felröppent az Imre Sándor neve. Valóban, nagyon szerencsés gondolat. Imre Sándor a magyar pedagógusoknak egyik kolosszusa; egyénileg is minden vonatkozásban alkalmas arra, hogy köztisztelet és szeretet vegye körül. Külső tekintélye, társadalmi állásának előkelősége egyaránt predestinálnák az ilyen pozícióra. Amellett, mint a dunamelléki egyházkerület középiskoláinak felügyelője állandóan kontaktusban van a középiskolák éle-

tével, ami, minthogy ez az iskolatípus adja a tanáregyesület tagjainak nagyobb részét, szintén jelentős figyelmet érdemel. De Imre Sándor sem óhajtott az elnökségre vállalkozni, hír szerint azért, mert úgy gondolja, hogy a kultuszminiszter előtt nem képviselhetné elég nyomatékosan a tanáregyesület érdekeit. Ha így van: akkor el kell ismernünk, hogy ennek az egyébként minden tekintetben teljesen alkalmas embernek is van olyan fogyatkozása, amely más vonatkozásban ugyan lehet egészen jelentéktelen, de éppen az országos tanáregyesületi elnöki széken csakugyan olyan komoly figyelmet érdemel, hogy elhatározását csak méltányolni lehet.

Ekkor jött a duna-tiszaközi társaságnak az a gondolata, hogy az elnöki székre Borsos Károlyt, a tiszántúli egyházkerület középiskoláinak felügyelőjét kellene megválasztani. — Borsos, mint a mezőtúri főgimnáziumnak fiatalon lett és így hosszú időn át működött igazgatója vívott ki országszerte tiszteletet és megbecsülést. Lelkes, alkotni tudó ember, akinek sok jeles nyoma maradt előző működési helyén. Az egyházi életben is előkelő szerepet visz, egyházmegyei tanácsbíró és zsinati tag s mindenfelé szeretik kedves és egyenes modoráért.

Mindenesetre olyan jelölt, aki a központi igazgatóságtól hivatalos jelöltté nyilvánított Bessenyei Lajossal szemben sok eshetőséggel veszi fel a küzdelmet. Bessenyei megválasztásának valószínűségét növeli az, hogy a választó közgyűlés Debrecenben lesz, ahonnan tehát minden tag jelen lehet, míg a vidékiek a mostani nehéz időkben meggondolják, hogy eljönnek-e. Viszont Borsos Károly mellett a Dunántúl és Dunamelléken, a Tiszáninnen és a Tiszántúlon egyaránt nagy számmal foglalnak állást a tanárok. Egy kezünkbe érkezett körlevél szerint huszonöt iskola tanárai nyilatkoztak egyértelműen a Borsos Károly jelöltsége mellett.

Úgy látszik, hogy Borsosnak sokkal kiterjedtebb a pártja, de azért a közgyűlésen a Bessenyei pártja mutatkozik nagyobb erejűnek, mivelhogy praesentes concludunt.

Bármelyik jelölt lesz a Dóczi Imre utóda, az lesz a kötelessége, hogy a kisebbségben maradó pártot megnyerje és eltávolítson az egyesület életéből minden ellentétet. Az országos református tanáregyesület fennmaradására nagy szükség van, nagyobb, mint valaha. Szomorú volna, ha az elnökválasztással kapcsolatban kialakuló ellentétek az egyesület kettészakadására, vagy működésének megbénulására vezetnének.

Ma nem tudjuk azt, hogy református iskoláink s azok közt különösebben középiskoláink milyen válságos időknek néznek még elébe. Mindnyájan látjuk a fejünk felett tornyosuló fellegeteket, de nem ismerjük az azok méhében lakó villámokat. Nekünk kész fegyverzetben kell várnunk minden lehetőséget.

Készen kell lennünk a küzdelemre az iskoláink autonómiájának védelmében is, de szemben azzal a kicsinyhitűséggel is, amely az első kedvezőtlen számadás után már is az intézmény megszüntetése, vagy visszafejlesztése felől kezd gondolkodni.

Vigyázzunk, hogy az önmagunk pártoskodásból származó gyöngeségével, hozzá ne járjunk a régi és sokszorosan kipróbált fegyverzet megsemmisüléséhez. Sőt legyen bennünk elég energia, ha kell önmegtagadás, hogy ezt a nevezetes erőforrást az eddiginél sokkal bővebbé, folyvást buzogóbbá tegyük. **K. B.**

EBBŐL A VILÁGBÓL

A belkörü tűzbiztosításról.

Vas Mihály gégenyi lelkész, ki évek óta egész lelkével agitál a belkörü tűzbiztosítás mellett, legutóbb e lap 15. számában a kérdés egész historikumát ismerteti s végül közli határozati javaslatát, melyet a felsőszabolcsi egyházmegyei közgyűlés is magáévá tett.

Már maga Vas Mihály tiszteletreméltó személye és e kérdés körül kifejtett fáradságos buzgókodása, méginkább maga az ügy, mely most, az egyházi közvélemény homlokterébe került s reméljük, hogy megvalósíthatatlanul nem is fog onnan lekerülni, köteleességünké teszi, hogy a problémával a legnagyobb alapossággal foglalkozzunk.

Az a megoldás azonban, melyet Vas Mihály javasol, nem fog a kívánt eredményhez vezetni. Ennek igazolására közlöm alant a négy csonkamagyarországi és az erdélyi egyházkerületek 1929. évi eredménykimutatását:

Egyházkerület	Befizetett évi díj	Biztosítók visszatérítései	Biztosító intézet
Dunamelléki . . .	9,814.76	3,925.86	Gazdák
Dunántúli . . .	9,624.23	3,700.40	Adria
Tiszáninnen . . .	7,911.20	1,934.—	Foncière
Tiszántúli . . .	24,177.59	9,401.96	Foncière
Összesen	51,577.78	18,962.22	

A tűzkár kb. 6 ezer pengő volt. Azért mondom, hogy kb., mert nem sikerült mindegyik egyházkerülettől precíz adatokat beszerezni.

Az erdélyi egyházkerület Vas Mihály által is közölt adatai, pengőre átszámítva a következők: díjakból befolyt 13.530 pengő; viszontbiztosításra adatott 6357 pengő. Az egyházkerületnek maradt 6643 pengő, ebből lett fedezve a nagyon kis összegű irodai költség. Tűzkár volt 2300 pengő, ez azonban a viszontbiztosítót terhelte.

Az erdélyi belkörü biztosító adatai nagyjában egyeznek a csonkamagyarországiakéval. Az erdélyi belkörü a befolyt biztosítási díjaknak felét adja át viszontbiztosításra, mert nyomatékosan leszögeztem, hogy viszontbizto-

sítás nélkül rá sem lehet gondolni belkörü létesítésére.

Ha már most ebből indulva ki, úgy oldanók meg a kérdést, mint ahogy Vas Mihály javasolja, más számszerű adatokat akkor sem képzelhetünk el, mint amit az előbbi kimutatásban közöltünk. Kereken befolyna tehát 52 ezer pengő. Kereken az egyházkerületeknek jutalék stb. fejében, visszaadtnak 19 ezer pengő. Maradna a biztosítóintézeteknek viszontbiztosítás, illetve kárfedezetül és rezsiköltségekre 33 ezer pengő. A mostani eredményhez képest tehát nemhogy hasznot érnénk el, sőt még az is veszélyeztetve volna, mert a viszontbiztosításra átadandó 26 ezer pengő levonásával megmaradó összegből kellene fedezni a központi adminisztrációt és a szerzési jutalék költségeit.

Rideg számtételek alapján ez lenne a helyzet, ha akár egyházkerületi, akár egyetemes, de csak az egyházi épületekre kiterjedő belkörü tűzbiztosító létesítésére gondolunk.

Ha tehát akarunk valamit, akkor olyan biztosító létesítésére határozzuk el magunkat, melyik a mostani eredménnyel szemben sokkal nagyobb hasznot biztosíthat s véleményem szerint fog is biztosítani.

Ez pedig, a Konvent ügykörébe utaltán, egy országos és általános református belkörü biztosító létesítésével érhető el.

Általános tájékozással közlöm, hogy 1928. évben, Magyarországon 63 biztosítóintézet működött, ebből 31 hazai, 32 külföldi. Az évi össz-forgalmuk a következő volt:

I. Bevétel:

Összes bruttó díjbevétele . . .	108.000,000.—
Ebből levonva a viszontbiztosításra adott összeget . . .	45.000,000.—
Maradt saját bevétel	63.000,000.—

II. Kiadás:

a) Kifizetett károk (29.3%) . . .	18.500,000.—
b) Igazg. és üzemi költség (52.4%)	33.000,000.—
c) Díjtart. növelésére (15.9%)	10.000,000.—
d) üzleti nyereség (2.4%)	1.500,000.—
Összesen	63.000,000.—

A fenti összegből nyereség a c) és a), összesen 11 millió 500 ezer pengő. Ebből az összegből, tekintettel arra, hogy a mi lélekszám-arányunk kb. 22%, birtokarányunk (1000 holdon alul) 40%, minimálisan csak 10%-ot vegyünk református érdekeltségnek, ez 1 millió 150 ezer pengő. Kb. ekkora összeggel járulunk hozzá tehát a biztosítótársulatok haszonszámlájához. Ebből kiindulva kell arra törekedni, hogy híveink ezen erőkifejtése református érdekeink szolgálatába állíttassék, ami csak úgy érhető el, ha a belkörü biztosító ügykörét, híveink biztosítására is kiterjesztjük.

Erre vonatkozó megközelítő számításunk a következő: a reformátusok kezén kb. 1.500,000

hold föld van. Nézzük ezt tűz, illetve átalánybiztosítás szempontból. A kezdet nehézségeire gondolva, az első tíz évben csak 20%-át képzeljük el, ami a belkörü érdekkörébe bekapcsolható volna. Ez 300 ezer k. hold. Legkisebb biztosítási tisztadíjnak, átlag, holdanként, számítsunk 1.20 pengőt. Ez kitesz 360 ezer pengőt. Ehhez jön kezelési díj fejében 50%, ez kitesz 180 ezer pengőt. A 360 ezer pengő tisztadíjat vegyük úgy, mintha azt egészen viszontbiztosításra adnók. Ez esetben a belkörü nem terhelne sem kártérítési, sem jutalékkötelezettség. Maradna a belkörü részére a 180 ezer pengő kezelési költség. Ennek $\frac{1}{3}$ -át fordítsuk rezsiköltségekre, még mindig megmaradhat kb. 120 ezer pengő haszoneredmény.

Ezen a számításán kívül volna az egyházi épületek biztosítása utáni haszoneredmény, mondjuk 25 ezer pengő és a református háztulajdonosok, iparosok, kereskedők tűzbiztosításai után, amit tegyünk kb. 50 ezer pengőre.

A tűzbiztosítással önállólag foglalkoznánk, de képviselőileg munkakörünkbe kell vennünk, a református öröknek céljaink érdekébe való állítása végett, azok élet-, jég-, állat-, bal eset stb. biztosításait, amelyek után szintén legalább 50 ezer pengő haszoneredményt lehetne elérni.

Ez a kombináció az első, mondjuk tíz évre vonatkozik, a további eredmény, illetve felvirágoztatás, a lelkészek, tanárok, tanítók és más vezető hívek remélhetőleg folyton fokozódó buzgóságával lesz kapcsolatos, amit, tekintettel arra, hogy öncélúságról van szó és egy olyan intézményről, melyet a közvélemény már régóta sürget, bizton feltételezhetünk.

Szükségesnek tartom, a sok közül, egyik biztosítóintézetnek tűzbiztosítási mérlegszámláját is közölni, mégpedig a Fonciéreét, mellyel két egyházkerületünk van szerződéses viszonyban. Az 1929. évben volt: összes díjbevétele 5.579,715 pengő, összes tűzkára 3.161,003 P. Maradvány 2.418,712 pengő. Tegyük fel, hogy a maradványban csak 10% lehet a református érdekeltség s ebből is, díjtartalékkal együtt, csak 25%-ot vegyünk reformátusoktól származó nyereségnek ez kb. 60 ezer pengő.

Ezeket tartottam szükségesnek Vas Mihály cikkével kapcsolatosan tájékozással közölni. Nem vagyok vérbeli szakember. Nem állítom, hogy nem tévedhetek. Sőt a kérdés nagy horderejénél fogva azt tartom szükségesnek, hogy az szakemberek által, mint ahogy másképp nem is lehet, tanulmányoztassék. — De meg vagyok győződve, hogy ha kis országunkban 63 biztosító tud exisztálni, számbavéve a magunk erejét, mi is fenn tudnánk egyet tartani, sőt virágzóvá tenni, melynek haszoneredményére egyházunknak jelen s még inkább jövő szükségleteit tekintve, olyan nagy szüksége van. Azonban csak úgy, ha ez a belkörü biztosító országos lesz és a biztosítás minden ágazatára kiterjedő, akként, hogy egyelőre, ön-

állólág, csak a tűzbiztosítást venné fel munkakörébe, míg a többivel, egyelőre, csak képviselőileg foglalkoznék. E. L.

HÍRADÁS

Az Országos Református Szeretetszövetség (védő) szövetség megalakulása.

Történelmi dátumként jegyezzük föl 1931 május 7-ikét, mint amely napon alakult meg a nagyhivatású Szeretetszövetség. A gyűlésen egyházunk vezető férfiai és több, az egyház ügyei iránt érdeklődő hölgy jelentek meg, bizonyosságot téve ezzel a megalakuló szövetség ügyei iránti meleg érdeklődésüknek.

A gyűlést az összehívó Kiss Ferenc imádsága nyitotta meg, majd Dókus Ernő a kor jogán kérte az értekezletet, hogy a mai gyűlésre elnököt válasszon, amire egyhangú lelkesedéssel ő kéretett fel. Dókus Ernő székét elfoglalván, kifejezte ama hitét, hogy nincs senki közöttünk, aki át ne lenne hatva annak a nagy eszmének fontosságától, amelyet most szolgálni akarunk. Még soha nem volt olyan szükség arra, hogy tömörüljünk és szolgáljuk azokat a célokat, amelyek előttünk állanak. Jegyzőül dr. Kiss József konventi titkár felkérésére, felhívta Kiss Ferencet előterjesztése megtételére. A távollevők bejelentése után dr. Darányi Kálmán államtitkár a következő bejelentést tette: „Magyarország miniszterelnöke, Bethlen István Öexcellenciája megbízott azzal, hogy kifejezésre juttassam őszinte köszönetét azért, hogy a mai alakuló közgyűlésre öt meghívni méltóztattak, egyben sajnálatát fejezzem ki meg nem jelenhetése miatt. Azokat a szociális és karitatív célokat, amelyeket az alakulás maga elé tűz, saját részéről is nagyon helyesli; az alakulást igen nagy érdeklődéssel és jóindulattal kíséri és reméli, hogy el is fogja érni azokat a célokat, amelyeket maga elé tűzött.“ Dókus Ernő a közgyűlés nevében a Miniszterelnök Úr megemlékezését hálával és köszönettel fogadja s örül, hogy Öexcellenciája célunkat éppen olyan gondosan szíven viseli, mint mi. Az éljenzéssel fogadott kijelentés után Kiss Ferenc ismerteti a dolog historikumát. Elmondja, hogy az ORLE kapcsolatában tervezett Védőszövetség számára kidolgozott alapszabályokra vonatkozóan súlyos vezetőszemélyiségek részéről az az aggodalom merült fel, vajjon a Védőszövetség sikerét nem kockáztatja-e az, hogy nem önálló, autonom egyesületként tervezetik, hanem olyannak, amelyhez csak egy másik egyesületen keresztül lehet eljutni. Miután ezeket az aggodalmakat dr. Baltazár Dezső ORLE elnök honorálta, az ő felhatalmazásával a Kálvineum igazgatótanácsát ülésre hívta, ahol a tanács kimondotta, hogy mivel neki nem az a célja, hogy a Védőszövetséggel saját ha-

talmi körét szélesbítse, hanem az, hogy a Védőszövetség *meglegyen*, teljes készséggel járul ahhoz, hogy a Védőszövetség az ORLE-ből való kikapcsolás után önálló egyesületként alakuljon meg. Ezután ismerteti a Szövetség szükségességét, céljait, terveit, lehetőségeit, szervezetét s felhívja a jelenlevőket a Védőszövetség megalakítására.

Farkas István esperes lelkes szavakkal jelenti be, hogy a Kálvinszövetség, mint a közös hadsereg egyik katonája, tudni fogja kötelességét abban a tekintetben, hogy kivegye részét a Szövetség munkájában. Ezután dr. Ravasz László indítványozza a Védőszövetség megalakulásának kimondását, amire a jelenlevők nagy lelkesedéssel és teljes egyhangúsággal igennel nyilatkoznak, Dókus Ernő kijelenti, hogy az Országos Református Védőszövetség megalakult.

A közgyűlés ezután áttért az alapszabályok tárgyalására s mindjárt az első szakasznál dr. Ravasz és dr. Antal püspökök felszólalása után, akik szerint a Védőszövetség elnevezés félreértésekre ad alkalmat s egyházpolitikai színezetet adhat a Szövetségnek, a cím így állapított meg: Országos Református Szeretetszövetség. A célkitűzés részben korlátoztatott s a más református egyesületekhez való viszony részletes szabályozása egyelőre mellőztetett. Többi részében az alapszabály elfogadtatván, a tisztikar megválasztására került a sor. Kis Ferenc indítványára kimondatott, hogy küldöttség kérje fel Kormányzó Úr Ófőméltóságát, mint az első magyar református embert a Szeretetszövetség fővédnökségének elfogadására. Tiszteletbeli elnökök lettek az alapszabályok értelmében az összes püspökök és főgondnokok. Elnökké Puky Endre képviselőházi alelnök, társelnökké Dunáninnenről Czegléd Sándor, Dunántúlról dr. Darányi Kálmán, Tiszáninnenről Téglássy András, Tiszántúlról Harsányi Pál esperes, főtitkárul dr. Kiss József konventi titkár, központi titkárul Gonda Ferenc házelnöki titkár, pénztárnokul Agárdy Lajos kálvineumi pénztárnok, számvevőül Nagy János konventi számvevő, ügyvezető igazgatóul Kiss Ferenc választott meg. Az igazgató választmány tagjaiul a jelenlevők kérettek fel, megbízatván az elnökség, hogy a választmányt belátása szerint egészítse ki.

A választások megtörténte után a gyűlés énekléssel és dr. Ravasz László püspök buzgó imádságával zárott be.

A közgyűlés után tartott igazgatóválasztmányi gyűlésen Kiss Ferenc számolt be az eddig történt dolgokról, amelyeket a választmány tudomásul vett.

A közgyűlés határozata értelmében a Szeretetszövetség megalakulása az országos zsinathoz bejelentetett, amely azt öröndetesen vette tudomásul s a Szövetség támogatására az egyházi testületeket és az egyes híveket felhívta.

Jelenvolt.

IRODALOM

Rectori értekezések, beszédek és kezdeményezések. *Irtá Csánki Benjámín, a debreceni m. kir. Tisza István-Tudományegyetem 1929—1930. tanévi rectora. Debrecen, 1931, 8° 70. lap. Képekkel.*

Remekbe kidolgozott kisebb-nagyobb esszék, amelyekre alkalmat a rectori esztendő rendes és rendkívüli mozzanatai adtak. Valamennyiben benne van az ígéhirdetés természetfölötti méltósága tartalmilag és templomi stílusa a formát illetően, de benne van egy mély és sokoldalú tudomány megannyi színpompás értéke, egy született esztéta sok nemes látása és egy csordultig magyar, mégpedig alföldi magyar szív drága hevülete is. A sok mesterien megformált darab közül is kiválik a 12—14. lapokon olvasható rajza a félszázad előtti sárrepi magyar református életnek, amelyet aki egyszer hallott, vagy olvasott, nem felejt el többé soha, mert a személyes emlékezés és élmény utánozhatatlan zamatát érzi rajta. Ez a maga klasszicitásával egyenesen középiskolai olvasókönyvekbe kívánkozik. Az egész gyűjtemény mintája annak, hogyan kell és lehet a szó hatalmával ünnepélyes órákban felejtethetetlen élményeket fölkelteni nevelni — és egyben gyönyörűséges bizonyossága annak, hogy a Tisza István egyetemének rectori székében *nem kellett a lényéből kivetkőznie az egykori tiszafüredi, majd szeghalmi prédikátornak, hogy jó rector lehessen és olyan ígéret szólhasson, amelyek a rectori tisztet is, az egyetemet is, az egyetem édesanyját, az őt kollégiumot is, meg az egyetem urát és gazdáját: a magyar nemzetállamot is egyforma méltósággal díszítették és díszítik.*

R. I.

HALOTTAINK

Oroszlán István, a szárazberki református egyház érdemekben megöregedett tanítója, életének 76., boldog házasságának 47., önfeláldozó tanítói munkásságának 53. évében elhunyt. Temetése a környékbeli lelkészek és tanítók nagy részvételével ment végbe. A kötelességét mindig hiven és példásan betöltő tanítómester emlékezete legyen áldott.

KÜLÖNFÉLÉK

Istenben boldog pünkössti ünneplést kívánunk kedves olvasóinknak!

Generális vizitáció. Dr. Baltazár Dezső püspök úr május 19-én egyházlátogató körútra indult a csonka bihar-érmelléki egyházmegyében Maklár Károly egyházkerületi főjegyző, Székelyhídy Béla esperes és dr. Pappszász József egyházmegyei gondnok kíséretében.

Elekción. A debreceni református kollégiumban az elekción a pünkössti szent ünnepek alkalmára május 18-án ment végbe. Legációt választott 220 ifjú. Másnap konfirmáció követte az elekción, melyet dr. Kállay Kálmán hit-tudománykari dékán, lelkész-képzőintézeti igazgató végzett. Ifjainknak a gyülekezetben való forgolóddása legyen áldott és idvesség.

Ifjú theologusok palástalapja. A dunántúli egyházkerületben pünköszt másodnapján valamennyi gyülekezetben begyűlt perselypénz az ifjú theologusok palástalapja növelésére fordítatik.

A kecskeméti protestáns leánykör tagjai az utóbbi hetekben a tanyai iskolákba látogatnak ki s vasárnapi iskolára gyűjtik össze a gyermekeket. A vasárnapi iskolának ez az újabb munkája bizonyára sok áldással fog járni úgy a munkásokra, mint a gyermekekre.

Szép hagyomány. Özv. Saátor Vilmosné szabadkai lakos, aki bár nem volt református, de állandóan a református templomba járt, végrendeletében összes vagyonát, 10,000 P-t a református egyházra hagyta azzal a rendelkezéssel, hogy annak kamata 10% ban a hácsfeketehegy-i árvaházé, 90% ban pedig a szabadkai szegényeké legyen.

Az őrszentmiklósi szeretetházban tizenkét özvegy van az otthonban. Napról napra jobban együtt éreznek. Imádkoznak a református szociális munka ügyéért, a Szeretetház alapítvány emez első gyermekéért. A missziós testvérek külön laknak ugyan a nyári kiképzés ideje alatt is, de velük együtt étkeznek. Jelenleg köztük lakik két missziós testvér is. Az intézmény az Egyetemes Konvent ajánlatára a népjóléti minisztériumtól egyik mélyhitű világi férfiunk közbenjárására 8000 P-t kapott arra a célra, hogy a missziós testvérek számára új házat és új telket vásárolhasson. Medgyaszay István építőművész a Szeretetház javára 300 P-t adományozott.

Európai vasárnapi iskolai konferencia Budapest. Budapest augusztus hó 11—16. napjain európai vasárnapi iskolai konferencia lesz. Érdeklődni lehet: Vasárnapi iskolai Szövetség, Budapest, I., Somló u. 70.

Az erdélyi református egyház és a külsmisszió. Az erdélyi református egyház történelmi lépést tett akkor, mikor külsmissziói munkájában a skót református egyházzal szövetkezve Mandzsuriába küld egy misszionáriust. Ezzel az erdélyi református egyház hivatalosan megkezdte a Krisztus által parancsolt misszió munkát.

Magyarországon 1930-ban 73,536 bibliát adtak el, 13,350 bibliával többet, mint 1928-ban. Legtöbb bibliát adott el Köröspataki Kiss Károly, aki egymaga 5012 bibliát árúsított el. Jellemző, hogy a Biblia terjedése növekszik a gazdasági viszonyok súlyosbodásával. *Ámós 8 : 11.*

Megjelent a Soli Deo Gloria nyári útmutatója. A Magyar Református Diákok Soli Deo Gloria Szövetsége 16 oldalas szépkiállítású füzetben adta közre nyári munkájának útmutatóját. Az útmutatóban nyolc balatonszárszói gyűlésnek és két nagyszabású tanulmányútnak részletes programját találjuk. — *I. Főiskolás konferenciák:* főiskolás leányok részére (június 24—28.); főiskolás fiúk részére június 30—július 5; *II. Középközpont konferenciák:* fiúk részére július 8—12, leányok részére július 15—19; *III. Üdülőtábor* református leányok részére augusztus 4—9, református férfiak konferenciája augusztus 10—14; *V. Közgyűlés és vezetőképző-tanfolyam:* közgyűlés aug. 19—23, vezetőképző: augusztus 24—28.

Két nagyjelentőségű tanulmányutat is rendez a Soli Deo Gloria Szövetség: *I. Tanulmányút* (augusztus 3—14.) Budapest, Belgrád, Bukarest, Brassó, Sepsiszentgyörgy, Tusnád, Szent Annat-ó, Békás-szoros, Gyilkos-tó, Gyergyószentmiklós, Marosvásárhely, Marosújvár, Torda, Kolozsvár, Bánffyhunad, Kalotaszeg, Nagyvárad. Részvételi díj 150 P. Jelentkezési határidő: július 20. *II. Tátrai tanulmányút* (Aug. 2—10.) Kassa, Lőcse, Poprád, Felka, Ó-Tátrafüred, Csorba-tó, Tátralomnic, Dobsinai jégbarlang, Rozsnyó, Krasznahorka, Vágvölgye, Pozsony. Részvételi díj 100 P. Jelentkezési határidő júl. 20. — Az útmutatót minden érdeklődőnek megküldi a Soli Deo Gloria Szövetség, Budapest, IX., Lónyay u. 7., II/28.

A kultuszminiszter ajánlja a Soli Deo Gloria collegiumi munkát. A vallás- és közoktatásügyi Miniszternek a tankerületi főigazgatókhoz intézett rendelete szerint a rendelkezésük alatt álló iskolákban a Soli Deo Gloria collegiumi munkája hivatalosan is támogatandó. Ezzel még nagyobb lehetőségek nyílnak az előtt a munka előtt, mely egy év alatt 60 iskolában végezte a református diákevangélicáció fontos munkáját megszervezett collegiumainak keretében.

A kék Adria partján lesz az idén is augusztus első két hetében a *dalmáciai KIE üdülő tábor*. Tíz nap a tengerparton, kirándulások Ragusába, egésznapos hajóút, Szerajevó, Spalato megtekintése, felejthetetlen napok a ciprusz, füge, olajfák és leánderfák hazájában: útiköltség, teljes kirándulási költségekkel együtt 130—150 P körül. Már mindenféle nagy az érdeklődés. Nők is jöhetnek. Bővebb tájékoztatást nyújt Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Szövetsége, Budapest, VIII., Horánszky ucca 26. I/9.

Négy püspök és a magyar evangéliumi keresztyénség legkiválóbb világi bizonyágtevői szólnak a keresztyén ifjúsági egyesületek kecskeméti nemzeti konferenciáján. Az országos atlétikai versenyen a konferencia minden résztvevője indulhat. 16 ezüst, 16 ezüstözött bronz és 16 bronzéremet, valamint a Szilassy- és Megyeresy-vándordíjat, továbbá „A nemzeti KIE zászlót” fogják a nyerteseknek kiosztani.

A konferenciával kapcsolatban augusztus 22-én szombaton este nagy fáklyás felvonulás lesz, mely érinti Katona József szobrát, Petőfi és Jókai egykori iskoláját s a Kossuth-szobornál végződik. Minden egyes helyen egy-egy rövid beszéddel. Augusztus 23-án vasárnap délelőtt a Kossuth-éren dr. Ravasz László püspök fogja bejelenteni a magyar evangéliumi ifjúság sorompóbaszállását a vasárnap megszentelése érdekében. Délután tíz tanyai körzetbe vonul ki a konferencia sétálva, biciklin, autóbusszon, kocsikon és vonatokon s minden tanyai körzetben egy-egy szép ünnepség fog végbemenni. 16 európai mozgalmat hívtak meg a nemzeti konferenciára, melyen a részvételi díj mindössze 12 pengő. Ne legyen olyan evangélikus és református gyülekezet, amely nem képviselgetné magát ifjúságunknak e nagyjelentőségű találkozásán.

Felvétel Diákokotthonba. A békésmegyei Szeghalom községben Péter András fejedelmi hagyományából alakult református reálgymnázium Diákokotthonába megkezdődtek a következő tanévre való előjegyzések és felvételek. Havi teljes ellátás díja 50 P. Érdeklődők a Diákokotthonról részletes felvilágosítást kaphatnak. Ha egy családból több gyermeket adnak be, indokolt esetben még a meghirdetett díjból is lehet némi mérséklésre számítani. Ha a létszám megtelne, felvételnél a jelentkezés sorrendje a döntő, ezért ajánlatos minél előbb jelentkezni.

TARTALOM: R. I.: A Lélek — élet. — K. B.: Tanárok gyűlése. — Ebből a világból: E. L.: A belkörü tűzbiztosításról. — Híradás: Jelenvolt: Az Országos Református Szeretet- (védő) szövetség megalakulása. — Irodalom. — Halottaink. — Különfélék. — Hivatalos értesítés: Pályázat.

Hivatalos értesítés.

Pályázat.

A hódmezővásárhelyi református Bethlen Gábor-gymnázium fenntartóttestülete pályázatot hirdet egy görög-latin tanszakú rendes tanári állásra, a szabályszerű illetményekkel. Pályázhatnak oly okleveles református vallású tanárok, akik a fent említett tárgyakból középiskolai tanári képesítést nyertek. Pályázók az alulírott fenntartóttestülethez intézett folyamodványukat, melyben életkoruk, vallásuk, családi állapotuk, hazafias érzésük, képesítésük, eddigi szolgálatuk okmányokkal igazolandók, folyó évi június hó 10-ig alulírotthoz küldjék be. Megválasztandó tanár a cserkészcsapat vezetését köteles vállalni.

A hódmezővásárhelyi református egyház-tanács megbízásából:

Losonezi Endre,
lelkész, ig. tan. elnök.

Laptulajdonos: Dr. KUN BÉLA.

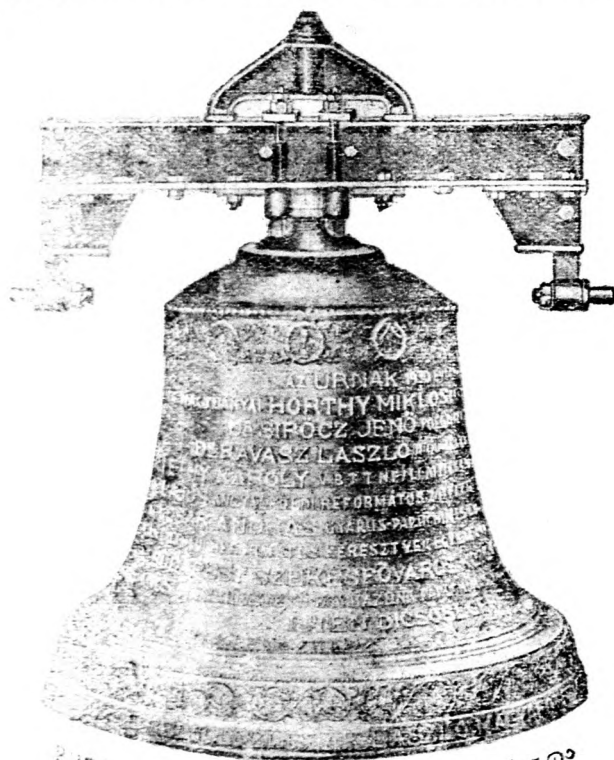
Magyarország aranykoszorús mestere

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang- és ércöntöde, harangfelsze-
relés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77. SZ.

Telefon: Aut. 913-53. sz. Költségvetéssel díjmentesen szolgál.

BUDAPEST-ANGYALFÖLDI REF. TEMPLOM RÉSZE
KÉSZÍTETT HARANG, MELYET DR. RAVASZ LÁSZLÓ PÜSPÖK ÚR
AVATÓTT FEL.

Előnyös fizetési feltételek. Számos egyházi elismerőlevé

Az 1900. évi párisi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. 1930. évi nemzetközi vásáron emléklappal kitüntetve.

A budapesti Bazilika 7945 kilogrammos új harangja gyáramban készült.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

Kitünő lütképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.
Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bödönök, disznóölő-kések, husvágó-gépek.
Telefon 6. és 15-48.

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1931-1135

Legszebb ajándék!!

Dr. Révész Imre: **Imádkozó magyar** című imakönyve a református közönség számára.

	Pengő
Papírkötés, vörös metszéssel	1·20
Egészvászon, vörös metszéssel	2·20
Párnázott, díszvászon, vörösmetszéssel . .	4·50
Párnázott, valódi bőrkötés, aranymetszéssel, tokban	8·40

Konfirmációi ajándékul legalkalmasabb és a magyarországi legnagyobb egyházak által elismerésben részesített és állandóan vásárolt

Dr. Erdős Károly: **Az én vallásom** című kis könyve, ára —'66
Harmadik, bővített kiadás. Eddig 38,000 példányban forog közkézben.

Legfinomabb celluloid kötésű, új énekeskönyvek, aranydíszítéssel 11.—

Legkisebb, új énekeskönyvek, legfinomabb bibliapapíron nyomva, igen finom és rendkívül izléses bőrkötésben 14.—

Ezenkívül dísz-zsoltárokban és imakönyvekben óriási választék!

Dr. Halmi János: Református keresztyén Kis Káté a Heidelbergi Káté alapján. 1.—

Nagy István: Debreceni konfirmációi Kis Káté —'20

Dr. Révész Imre: Öntudatos hit . . . —'60

Dr. Ferenczy Gyula: Kálvinista Kis Káté 1·60

Konfirmációi emléklap, egyszínű nyomás —'16

„ „ kétszínű nyomás —'12

„ „ négyszínű nyomás —'20

„MÉLIUSZ“
könyv-, zenemű-, papír- és írószerszerek
Debrecen, Ferenc József út 26.